VIII. évfolyam. Arad, 1893. Május 3. Szerda. 101-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:
Hat h. petit sor egyszer . 6 kr | Bélyegdij külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . 4 . | Nyilttér sora . . . . . 15 .

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A nép szava.

Arad, május 2.

A nép a szó általánosabb és nemesebb értelmében egy nemzettestnek azon zömét képezi, mely az államháztartásban a szellemi és anyagi munkának, a vér- és pénz-adónak javarészét nyujtja, mely az alkotmányos életben a törvényhozás legfontosabb faktorának, a képviselőháznak és ezzel együtt a kormánynak megalakitásába döntőleg betoly, szóval mely a nemzeti közérzületnek egyedül hivatott és jogos letéteményese és irányzója. Ez egyesiti magában a nemzettest életfunkczióinak összes szerveit, és a fórend, az egyházi hyerarchia, valamint az alatta terjengő müveletlen tömeg csak annyiban képes az államélet alakulására üdvösen befolyni, amennyiben ezen osztálylyal szervesen összefügg, amennyiben az impulzust attól nyeri.

Mert jaj azon nemzetnek, mely fölött — miként a középkorban általában — az olygarchia vagy a hyerarchia, vagy mindkét osztály szövetkezve uralkodik, és jaj neki, ha a müveletlen tömeg ragadja magához a hatalmat. Sőt a modern parlamentarizmus veszélyes elfajulásának legtypikusabb kinyomatakénti tekinthető, ha a három osztály egyesülten igyekszik az uralomra törni, ha egyes államok társadalmi bomlását s közviszonyainak teljes elvadulását a két felsőbb azzal sietteti, hogy a nagybirtok vagy az isteni tekintély képviseletében a harmadikat, a tömeget a középosztály és az ennek vállain nyugvó törvényes rend ellen izgatja, miként ezt Ausztriában és Németországban észlelhetni.

Hazánk a müvelt Nyugattal épen ezen két állam közvetitése által függ össze, s fájdalom, a kultura, a czivilizáczió áldásaival együtt e politikai és társadalmi nyavalya is importálódik hozzánk és kóranyagával alterálja alkotmányos közéletünk organizmusának eddig még — minden egyéb apró bajaink mellett is — egészségesnek mondható lüktetését.

A magyar nép ezen infekczió hatása ellen meglepő erővel reagált. Az egyes törvényhatóságok, melyeknek képviselőtestületét a birtokos osztály a polgárság választottaival együttesen alkotja, egymásután dezavuálták az olygarchia és klerikalizmus állásfoglalását az állam modern fejlődésének követelményeként tervbe vett reformok ellen, s valódi szinében s jelentőségében tüntették föl a tudatlan tömeg köréből a papság által gyüjtött aláirásokkal mondva csinált közvélemény hitelét. Hasztalan volt a nagybirtokosság és papság befolyásának latba vetése, hasztalan a vallási fanatizmus és fajgyülölet szenvedélyének felidézése, hasztalan a nemzetiségi féltékenység közbelépése: a magyar nép szava a törvényhatóságok által félreismerhetetlenül, világosan nyilatkozott, és pedig nyilatkozott a humanizmus, a jogegyenlőség, a lelkiismeret szabadságának elve mellett, és nyilatkozott oly impozáns egyértelmüséggel, hogy a müvelt külföld bámulatát és tiszteletét ébresztette föl maga iránt, melynek be kell ismernie, hogy nincs ma Európában nemzet, mely hasonló népszavazást hasonló elvek mellett ily impozáns egyhanguságggal ejthetne meg.

A magyar katholikusság óriási telepét képező Szeged ép ugy, mint a primás székhelye, a kis Esztergom, s a püspöki városok: Pécs, Veszprém, Temesvár; vagy mint a nemzetiségi Hunyad- és Aradmegye, mind, mind a szabadság ideáljai mellett és a klerikális velleitások ellen szavaztak, s most, hogy a hátralevő törvényhatóságok határozatai is előttünk fekszenek, büszke önérzettel konstatálhatjuk, hogy a bunyevácz Szabadka és püspöki Győrön kivül széles e hazának minden zugában a humanizmus és szabadság eszméje diadalmaskodott.

»A nép szava Isten szava«. E példabeszéd talán soha sem nyert magasztosabb igazolást, mint a jelen alkalommal hazánkban. Ezen országos enunczíáczió hatása egyszerüen ellenállhatatlan. Hasztalan itt minden taktikázás, intrika, fórendiházi ellen-akczió; az eszmény előtt, melyet a nép keze emelt a magasba, meg kell hajolnia a törvényhozásnak is; ez eszmény visszautasitása, megtagadása egyértelmü volna a népakarat megtagadásával, ami képtelenség akkor, midőn a nép együttesen e g y e t akar, az i g a z s á g o t, a j o g e g y e n l ő s é g e t akarja.

De még más irányban is nagy horderejü a törvényhatóságok állásfoglalása. A magyarság ellenségei folyton s állandó rossz akarattal azt terjesztették róla, hogy barbár, hogy az országban a czivilizácziót nem ő, hanem az idegen ajku nemzetiségek képviselik és terjesztik. Ime most világossá lett, hogy a czivilizaczió magasztos elveinek épen a magyarság legleghivatottabb előharczosa, és hogy ő védelmezi azt a többi nemzetiségek agitácziója ellen.

Azután azt hiresztelték, hogy a magyarság nagy kisebbségben van itten, hogy se száma, se müveltségénél fogva nem képez a lakosságban olyan tulsulyt, mely szerint az általa lakott államra a nemzeti egység bélyegét nyomhassa. Most pedig bebizonyitotta, hogy nemcsak a czivilizácziónak, a humanizmusnak, hanem bogy ezen elveket, az ő eszményét, az ő politikáját ellenállhatlan erővel érvényesiteni és diadalra juttatni is tudja széles e hazának minden zugában, és pedig nemcsak az idegen ajku nemzetiségek ellenére, hanem diadalra tudja könnyüséggel juttatni még akkor is, ha saját testéből e nemzetiségek segitségére oly hatalmas elemek válnak ki, mint a fóuri rend egy része és a katholikus hyerarchia.

Bebizonyitotta a magyar nemzet a törvényhatóságok szavazatai által, hogy a hon, melyet ezer évvel ezelőtt vérrel szerzett, ma is az övé, az övé e haza nem csak a históriai és tényleges jog hatalmánál fogva, hanem az övé az még sokkal inkább és biztosabban számbeli többsége és óriási erkölcsi és anyagi tulsulyánál fogva; bebizonyitotta, hogy a Duna-Tisza mellékén a hármas bérczek övezte Isten áldott medenczében csak ugy lehet állami élet, ha az m a g y a r és csak ugy honosulhatnak meg és addig állhatnak fönn benne a czivilizáczió vivmányai, a mig m a g y a r.

Belföld.

A néptanitók illetménye.

A képviselőház mai ülésében áttér a néptanitói illetményeket szabályozó törvényjavaslat részletes tárgyalására. Egész sora az ellenzéki képviselőknek jelentkezett máris szólásra a javaslat első szakaszához, mely a minimális néptanitói fizetést állapitja meg. Előreláthető ily körülmények közt, hogy a részletes tárgyalás meglehetősen hosszura fog nyulni. Csütörtökre várják a legjobb esetben is a végét és igy csak pénteken kerülhetnek sorra a fizetési meghagyások s a sommás eljárás iránti igazságügyi törvényjavaslatok.

Törvényjavaslat az áruforgalmi statisztikáról.

Május hó 3-én a kereskedelemügyi miniszteriumban az áruforgalmi statisztika ügyében nagy szaktanácskozmány lesz. Ezen szaktanácskozmány megbeszélés tárgyát fogja képezni az áruforgalmi statisztika és az 1881-ik évi törvény módositasa, mely törvény annak idején az áruforgalmi statisztikát Magyarországon szankczionálta. A kereskedelemügyi miniszter az áruforgalmi statisztikáról legközelebb törvényjavaslatot fog beterjeszteni az országgyülésnek.

A képviselőház ülése.

— Az „A r a d i K ö z l ö n y" eredeti tudósitása. —
— május 2.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Andrássy Tivadar.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán gr., Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin.

Felolvasták és hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Bethlen Balázs gr. előadó beterjeszti a közlekedési bizottság jelentését a borossebesmenyházai helyi érdekü vasut engedélyezésére vonatkozó javaslatról. — Annak idején napirendre tüzik.

Következik

a községi és felekezeti tanitók fizetésének

tárgyalása.

Az 1. §-nál felszólalt **Szinay** Gyula kijelentette, hogy átalánosságban csak ugy szavazza meg a javaslatot, ha a tanitók fizetését 400 frtban állapitják meg. Minden más kulturális intézetnél sokkal nagyobbnak tartja a népnevelést s épen ezért a népnevelés oszlopai, a néptanitók nem javadalmazhatók szolgáknak való fizetésekkel. A nagyobb minimum ellen felhozott pénzügyi argumentum nem egyéb, mint tündöklő buborék, mert a nagyobb minimum nem hárit az államra akkora terhet, mint mondják. Javaslatot terjeszt be, hogy a szóban forgó tanitók és tanitónők lakáson kivül 600, illetőleg 300 frt fizetést kapjanak. (Helyeslés balfelől.)

Berzeviczy Albert államtitkár azt a módositást terjeszti be, hogy uj 14. §. legyen felveendő, mely szerint a tanitói fizetéseket az állam az ellenőrzési jog mellett kiegészithesse az illető felekezet vagy község kérésére 400 frt minimumra. (Helyeslés.)

Madarász József nem tartja a módositást tárgyalhatónak, majd a 14. §. után

Berzeviczy Albert államtitkár csak azért terjesztette elő a módositást most, mert óhajtotta, hogy a ház arról tudomással birjon. Hozzájárul, hogy csak a 13. §. után tárgyalják a módositást. (Helyeslés.)

A ház az elhalasztást határozta el.

Vikár István csatlakozik Szinay Gyula javaslatához, mert a megélhetést 600 frtnál kisebb fizetésből nem tartja lehetségesnek. (Helyeslés a baloldalon.)

Péchy Tamás megvallja, hogy czivilizált ember 300 frtból bizony-bizony alig élhet meg. Mindamellett a miniszter módositása után ezt az álláspontot föladja, mert anyagi körülményeink tényleg lehetetlenné teszik az általános 400 frtos fizetési minimumot. Hogy azonban megnyugtassa magát, módositványt ajánl, a mely szerint a miniszter az illető iskolák fölöttes hatóságának a kérése nélkül is, belátása szerint, kiegészitheti a tanitó fizetését 400 frtra.

A ház e módositást szintén később fogja tárgyalni.

Bánó József egy némely aggálynak ad kifejezést a miniszter módositása folytán. A felekezetek gyüjtő neve alatt bizonynyal értik a reformatusokat. Ott azonban megadni az autonomiába ütköző dolog, ha az ellenőrzéssel jár. Ha ebben a tekintetben a miniszternek van már megállapodása valakivel, szóljon nyiltan, mert megállapodásra vele a pótolások nevében csak a zsinat felhatalmazása jogosit, ilyen jogositást pedig senki sem kapott. Egyébként amellett van, amit Berzeviczy államtitkár is elismert, hogy a 300 frtos fizetés elkorhadt dolog: kéri a 400 frtos minimum megállapitását. (Helyeslés balfelől.)

Berzeviczy Albert államtitkár kijelenti, hogy Bánó őt alaposan félreértette. Szóló a leghatározottabban kijelentette, hogy a 300 frt egészen elfogadható alap, a melyen tovább haladni kell és lehet. Kénytelen tehát Bánó állitását leghatározottabban visszautasitani. (Helyeslés.)

Issekutz Győző azt hiszi, hogy jelenlegi pénzügyi helyzetünk lehetetlenné teszi a 600 frtos fizetést. De ugyanakkor nem ad igazat a miniszter és Péchy Tamás felfogásának, mert az megneheziti a felekezetek és az állam kölcsönös és hasznot hozó közremüködését. Ugy látja, hogy a sok módositvány között a legmegfelelőbb s leginkább a viszonyainkhoz mért a Bánó Józsefé, amelyet épen azért elfogadásra ajánl.

Péchy Tamás félreértett szavait igazitja helyre.

Tóth János Szinay javaslata mellett foglal állást, mint a mely egyedül tartja szem előtt a méltányosságot. A jelenlegi megélhetési feltételek annyira nekezek, hogy a néptanitónak társadalmi állásához mért tisztességgel megélni képtelenség. Az a 600 frt, amit Szinay javaslata kér, igazán a minimuma annak, amire a tanitók igényt tarthatnak. Ismételten ajánlja ház figyelmébe pártjának kérését. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Vécsey Endre szerint a momentum segély lett volna a legszükségesebb. Sem Bánó, sem a kormány határozati javaslatát nem fogadja el. Hatszáz forint egy tanitónak mulhatatlanul szükséges és épp ezért Szinay határozati javaslatát pártolja. Ne elégitsük ki a tanitókat kis porcziókkal; ne távozzanak el igéretekkel. Azt akarja, hogy a meghivottak lakomával távozzanak. Ajánlja, fogadják el Szinay határozati javaslatát. (Helyeslés.)

Vajay István a hazafiui fájdalom minden gyötrelmét érzi szivében, hogy a tanitók fizetésének minimumát 300 frtban állapitották. Nemcsak igazságosnak, jogosnak, hanem méltányosnak is tartja a tanitók részéről a 600 frtos minimumot. Az adóreform megállapitásánál ajánlja a kultur-adó fölvételét. Nemzetiségi szempontból nem nyujt biztositékot a javaslat. A románok paktálhatnak ezután is az irredentismussal. Pártolja Szinay határozati javaslatát. (Helyeslés balról.)

Polonyi Géza sajnálja, hogy összesen alig 54 képviselő hallgatja a tárgyalásokat. Emlékszik, mikor más fizetés-emelésről volt szó, milyen zsufolva voltak a padok. Barátságos diálógust akar váltani a miniszterrel. Elmondja, miként történt az, hogy az ingyenes népoktatás érdekében beterjesztett határozati javaslata mellett nem tarthatta meg zárbeszédét. Biztató igéretet kapott az elnöktől, hogy a vita nem fog bezáratni, ezért elutazott. Aztán meg, a mikor a határozati javaslat szavazásra került, az elnök ugy tette fel a kérdést, hogy szóló maga is kénytelen lett volna a saját határozati javaslata ellen szavazni. Nem válaszolt a miniszter arra, hogy hive-e az ingyenes rendszernek? Elvárta volna, hogy a miniszter itt is az államositás hivének vallotta volna magát. Hiszen az iskoláknak részleges államositása e javaslattal ugy is bekövetkezik.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósitást.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad sz. k. város törvényhatósági bizottsága részéről 1993. évi május hó 10-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése folyó évi ápril haváról.

2. Magyarország herczegprimásának köszönő irata azon üdvözlő és részvét-nyilatkozatra, melyet a város közönsége a primás személye ellen intézett merénylet meghiusulása alkalmából küldött.

3. Veszprém vármegye közönségének felhivása a Veszprém városi tüzkárosultak részére való könyöradományok juttatása iránt.

4. A polgármester jelentése az aradvárosi iparos tanoncz-iskola részére érkezett 1000 frt államsegélyről.

5. A tanács jelentése a városi tiszti főorvosnak a bakteriologia tanfolyamnak való hallgathatása végett a szükséges szabadságidő engedélyezése és 100 frt segély utalványozása iránt.

6. A tanács jelentése a város törzsvagyonát képező kisköruti 1. számmal megjelölt üres háztelek adásvétele végett megtartott nyilvános árverésen Hirschmann Vilmos által tett ajánlatt felett hozandó határozat iránt.

7. Arad szab. kir. város törvényhatóságánál rendszeresitett egyik almérnöki állásnak választás utján való betöltése.

8. Arad szab. kir. város törvényhatóságánál rendszeresitett egyik rendőrfogalmazói állásnak választás utján való betöltése.

9. Karácsonyi Száveta kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.

10. A nyugdij-bizottság véleményes jelentése Mester Mátyás hivatalszolga végkielégitése iránt.

11. Ugyanaz Ortner Kristóf városi kézbesitőnek végkielégitésben való részesittetése iránt.

12. A gazdasági szék jelentése a Prodanovics Döme, Probst Ferencz és fia, Kohn Jakab, Walder S. és fia és az első szászrégeni tutajkereskedő társulat által birt felső-, és a bulcsi uradalom által birt alsó Marosparti falerakóhely bérletének meghosszabbitása iránt.

13. A tanács jelentése Buchwald Ödönné fönti 42. és 43. sz. háztelekéhez eső 169 □-ölnyi terület eladása tárgyában.

14. A tiszti ügyészség jelentése Márk Miklós és társánál földhaszonbérlet,

15. U. a. Szontagh Gyulánál szintén földhaszonbérlet,

16. U. a. Bing Edével a Szt.-Péter-téri iskola pinczéjének bérlete,

17. U. a. özv. Beszedits Antalnéval egyik szinházépület lakásbérlete,

TARCZA.

— Május 3. —

A hadnagy bankárja.

[2] Irta: Ziemssen Lajos.

— Az „Aradi Közlöny"-nek forditotta: Ursics Darinka. —

Katty elégedetten mosolygott. — S menynyire segitségére lenne a rendezésnél festési tehetsége! Nem nyerhetnéd-e meg ügyünknek az elnököt is? Ő majd tudni fogja az utat, mely czélhoz vezetne, s te meg segitenéd öt befolyásokkal, s messzeterjedő összeköttetéseiddel. Most lenne rá a legalkalmasabb idő. Nem hallottuk-e, hogy V-ben egy ilyen állás üresedésben lenne?

— De előbb Ottomár beleegyezését kell birnunk. Hisz ő oly szeszélyes! S Luczia tán féltékenykednék a szép szinésznőkre, kikkel férjének közlekednie kellene, igy öt is meg kell nyernünk!

— Persze, persze! Mindenesetre bizonytalan vállalkozás s időbe s fáradságba fog megvalósitása kerülni! Hm! s én éppen most vagyok ily nagyon elfoglalva!

— Nem tehetnék-e valamely ajánlatot?

— S mi lenne az?

— Hamburgba mennék s az ügyet egyengetném s elintézném a pénzbeli dolgokat is, ha te jó atyám akaratodat velem tudatná!

— Te? Nem gyermekem, ez nehéz lenne; Boltont kell küldenem, tudod ő már máskor is rendezte Ottomár ügyeit és . . .

— S minden kétszeresen fizetett. Nem, atyám. Bolton nagyon is engedékeny vöddel szemben. Egyszer jól oda kell Ottomárnak az igazságot mondani s követeléseinek bizonyos határt szabni! Ha felhatalmazol s kijelented, mennyit akarsz áldozni, majd meglátod, mit fogok én tenni! Hányszor mondtad, kitünő kereskedő veszett el bennem, s aztán kicsiny magánvagyonomat nem kezelem-e jól s amint kell?

— Igen jól, bár még csak 16 éves vagy

— Tizenhat és háromnegyed Sir!

— Daczára 16 háromnegyed évednek. Tán mégis jobb lenne, ha te mennél Bolton helyett Hamburgba; s jól megleczkéztetnéd azokat a könnyelmü embereket s különösen a balga Lucziát! (hogy bolondulhatott bele abba a tékozló Ottmárba?) S csak miután, amenynyire lehet szép szóval, megegyeztetek, hoznád fel tervünket s ügyesen kitudnád, számithatunk-e beleegyezésükre.

— Mindenre gondolok majd!

— Nagyon komoly dolgokba fogtál fiatal éveiddel; de végre is tán többet érsz el igy bizalmas körben, mintha mindezt idegenekre biznók. Tehát légy rajta! Mikor utazhatnál?

— Mindjárt villás-reggeli után.

Egy óra alatt a vasuti állomásnál vagyok; a négy orai vonattal B-ig megyek, s ott könnyen szerezhetek kocsit, mely hét órára Lucziáig elvisz. Mikor kell a városba visszatérned, édes apám?

— Holnapután reggel. Délben lesz a kereskedelmi kamara közgyülése s onnan nem hiányozhatom. A mi időnk kicsit nagyon ki van mérve!

— Nem baj! De igy nem is térek ide vissza, hanem pénteken otthon találkozunk! s remélem, jó hirekkel állok elédbe.

— Isten adja! Csak okosan Katty, nehogy megharagudjanak. Igen óhajtanám, ha tervünk sikerülne, szedd össze minden ügyességedet!

— Megteszem.

— S az uton jól fogod nagad viselni?

— De apa, te kételkedel?

— Van okom rá! Például nem akarom, hogy Frigyestől elvedd a gyeplőt. Nem tetszik nekem, Miss Mellich, ha egy fiatal Lady két telivérrel ugy vágtat odébb, mintha Mademoiselle Viktoria lenne valamely czirkuszból.

— Nem fog megtörténni, bár . . . —

— Kérlek továbbá, ne szólitsd meg utitársaidat — mint már szoktad — a férfiakat s nőket egyaránt egész szabadon, hogy velök holmi bizalmas dolgokról beszélgess! Ez nem illő, s neked már mint magában utazó fiatal leánynak ezekre gondot kell forditanod. Absolute kell, Katty, értetted?

— Igen s gondolni fogok rá!

— S még valamit! Ha Lucziáéknál Otto-

18. U. a. Panker Viktorral a Kossuth-utczai laktanyánál szükséges lakatosmunkák,

19. U. a. Kotsis Lajossal az ugyanott szükséges föld-, kőmüves és cserepezőmunkák,

20. U. a. Weil Alajossal az ugyanott szükséges bádogos munkák,

21. U. a. a tatorosi kőolaj és asphaltrészvény-társasággal ugyanott szükséges asphaltmunkák,

22. U. a. Hack Frigyessel a szegényekházánál szükséges ácsmunkák.

23. U. a. Hendl Ödönnel a mértékhitelesitő hivatalnál szükséges uj kazánok és szivatytyu felállitása iránt kötött szerződések tárgyában.

24. A tanács jelentése az ujtelepitvényi Part-utcza szabályozási vonalának ujból megállapitása iránt.

25. U. a. Az országos vásártéren szükséges épület felépitése iránt tartott árlejtés eredményéről.

26. A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak intézvénye az 1892. évi gyámpénztári számadás jóváhagyása tárgyában.

27. A tanács jelentése a m. kir. pénzügyigazgatóság által elő- és leirt állami adókra eső községi adónak elő és leirása iránt.

28. U. a. Szücs Mihályné által emelt uj épület községi adómentességének engedélyezése iránt.

Aradon, 1893. május hó 1-én.

Kiadta:
Insititóris Kálmán,
főjegyző.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 765.7 mm., délután 2 órakor 765.0 mm. **Hőmérsék:** reghel 7 órakor C° + 10.7, délután 2 órakor C° + 19.6. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor N. 1. délután 2 órakor N. 5. **Felhőzet:** reggel borult, esős, délután félborult. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0 miliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 3. —

Derült. — Száraz. — Enyhe.

HIREK.

Május 3. Szerda. Róm. kath. naptár: Sz. † felt. — Protestáns naptár: Sz. † felt. — Görög-keleti naptár (április 21.): Vizszentelés. — A nap kél 4 óra 42 perczkor, nyugszik 7 óra 13 perczkor.

Szabadságharczi ereklyék orsz. muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny"-re *előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fürdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny"-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánitott kivánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át dijtalanul bárkinek megküldi.*

— **A hivatalos lapból.** A király Zdravkovics István szerb kir. ezredest, mint Sándor király rendkivüli követét külön kihallgatáson fogadta s átvette tőle azon iratot, melyben a szerb király az uralkodás megkezdését közli s egyszersmind Szerbia régenssége részéről az udvarnál meghitelezve volt Simics S. György rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert ezen minőségében megerősiti.

— **Kinevezések a belügyminiszteriumban.** A király a belügyminiszter előterjesztése folytán Széll Ignácz miniszteri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott osztálytanácsost valóságos miniszteri tanácsossá, Buth Károly miniszteri titkárt és Vadnay Andor orsz. képviselőt pedig osztálytanácsosokká nevezte ki. A kinevezéseket a hivatalos lap tegnapi száma közli.

— **Az aradi tanitóképezde internátusa.** Az aradi állami tanitóképző intézet lakás és élelmezésisegélyre szoruló növendékei részére a vallás- és közoktatásügyi miniszter internátus létesitését vette tervbe s az ügy tanulmányozása s a kiviteli javaslat megtétele végett Suppán Vilmos miniszteri tanácsost Aradra küldötte. A kiküldött, — a kinek megérkezését lapunkban már jeleztük, — már tájékozta magát a viszonyokról s pártoló javaslatot tesz a miniszternek. Mint hirlik, az intézet és internátus egy ujonnan emelendő állami épületben nyerend elhelyezést.

— **Pinczetüz.** Tegnap délután a Szabadság-tér 13-ik számu, Freiberger-féle ház pinczéjében hirtelen tüz támadt, melynek keletkezési oka ismeretes. A pinczében ugyanis egy kosárkötő lakik, ki a festékezéshez szükseges fénymázt forralta. A forraló kifordult, s enne k következtében négy kosár meggyuladt. Ahelyszinén azonnal megjelent Rámer ügyeletes rendőrhadnagy s a tüzoltóság, azonban akkor már a tüz lokalizálva volt. A lármán és ijedtségen kivül egyéb baj nem történt.

— **A laktanya födél alatt.** A Kossuth-utczai honvéd gyalogsági laktanya uj épületére tegnap helyezték el a födélszerkezetet. A munka gyorsan halad, valószinü, hogy a jövő hét elején már az egész épület födél alá fog kerülni.

— **Az elvont munkaerő.** Java legényeinknek három évi katonáskodása alatt nagyon sok munkaerő vész kárba. Érzik ezt nagyon a délvidéken is és ezért a délmagyarországi parasztegylet választmánya Wittmann János eleki képviselő elnökletével elhatározta, hogy a honvédelmi miniszterhez kérvényt intéz az iránt, hogy szabadságolja az aratás idejére a földmives katonákat.

— **Egyházpolitika a szomszédban.** Csanádmegye törvényhatósági bizottsága május 1-én közgyülést tartott, melyen napirendre került Szentes Vidor közjegyzőnek, a makói szabadelvü párt elnökének az az inditványa, hogy a közgyülés intézzen feliratot a képviselőházhoz és a kormányhoz az iránt, hogy a kormány egyházpolitikai programmját egész teljességében megvalósitsák. Az ülésen Lonovics József főispán elnökölt. Az inditványozó alaposan megokolt beszédben, mint jó katholikus, kérte inditványának elfogadását. Kun László apát, makói plébános, napirendre térést inditványoz Szentes inditványa fölött. Eckhardt Oszkár nemzeti szempontból pártolja a beadott inditványt. Pártolólag szólottak még Csécsy Miklós makói református lelkész, Kristóffy József megyei főjegyző, Cseresnyés János, Dózsa Sámuel és Juszth Gyula országgyülési képviselő, a ki kijelentette, hogy az állami szuverénitás előtte az első. A vallást mindig alárendeli az állam érdekeinek. Kun László kivül még csak egy másik lelkész, Balaton János földeák plébános beszélt az inditvány ellen. A névszerint való szavazásnál a közgyülés 87 szavattal 17 ellen elfogadta Szentes Vidor inditványát.

— **Az árvaháznak.** Ransburg Sándorné 50 frtot adományozott az aradi árvaház-alap javára.

— **Szenzációs letartóztatás.** Lobmayer József temesvári kereskedő a napokban csődbe jutott. Egyes érdekelt magánfelek tudomást nyertek időközben arról, hogy Lobmayer tömérdek portékát rejtett el H. Anna lakásán. Ezen körülményt a törvényszéknél be is jelentették, mire Mayer Arthur vizsgálóbiró meginditotta a nyomozást. Az eldugott árukat, czukrot, kávét nagy mennyiségekben és más füszereket találtak meg a rejtett helyen. Lobmayert tegnapelőtt délelőttre idézte meg a vizsgálóbiró és a terhelő adatok alapján azonnal letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte. A csőd tömeggondnoka Lamberg Imre. Bejelentési határidő május hó 20. és az elszámolási tárgyalás junius hó 6-ára van kitüzve.

— **Szerencsétlen esés.** Mácsán özv. Lojzer Ferenczné kukoriczát szállitott eladásra. Utközben megbillent a kocsi, s az asszony oly szerencsétlenül esett le, hogy a kerék keresztül ment rajta, s életveszélyes sérüléseket

---

márnak egész sereg barátja lesz, tudod még a régiekből, hát ne udvaroltass magadnak, hisz tudod, mily kedvezőtlenül gondolkozom e könynyelmü urakról; e szerint viselkedj. Igen?

— Nem lesznek ott. Lucia irja, hogy csak a vadászathoz várnak vendégeket s addig még nehány hét telik el. Tehát e miatt ne aggódjál!

— Annál jobb! Rajta tehát, készülj az utazáshoz, s aztán jöjj irodámba; majd ellátlak pénzzel, hogy Ottomár a legszükségesebbeket elintézhesse!

— Egy óra mulva itt leszek.

Megnyomta a villamos csengettyü gombját s a belépő szolgának utasitást adott, hogy az asztalt felszedje, mialatt Hellisch kényelmesen elhelyezkedett, hogy leveleit olvassa, ő csendesen kisurrant, hogy szobájában a szobaleány segitségével összecsomagolja azt, mit diplomatai utjához szükségesnek talált, de gyorsan, mint elhatározta s keveset. De jól is tette! Hisz ifjuság és szépség oly keveset kivánnak, hogy elragadjanak!

*

A személyvonat indulásra készen állt. A vonatvezető már elköszönt az állomásfőnöktől, mikor az I. osztályu váróteremből sietve jött ki egy csomagvivő, elegáns, börös ládával vállán s kérte a vezetőt egy pillanatnyi várakozásra. Hivatalosan s feszesen bólintott fejével s éppen másodszor akart a jelzősipba fujni, midőn a hordár megett egy elegánsan öltözött fiatal leányt vett észre, kinek arcza a sietségben kipirult s kinek szemei ijedten nézett a már-már induló vonatra. A vonatvezető mosolygott s most már megértett mindent. Végre is, ők is emberek, legalább a fiatalság s szépséggel szemben!

Egy első osztályu kocsit gyorsan felnyitott s a fiatal hölgy egy bájos mosolylyal, melylyel a szivességet megköszönni akarta, felfutott a lépcsőkön, a csomagot utána tették s a hordár baljával izzadt homlokát törölve, jobbját felnyujtotta, hogy a jegy árát s fáradságáért való dijat elvegye. — 19 márka 50 fillér nagysád, ha lenne oly kegyes. Itt csomagjáról a feladási vevény!

— Jól van, jól! — A hölgy zsebét keresi, ide-oda kap, majd ijedten felkiáltott: — Ah! Istenem, Oh az a Frigyes, magával vitte erszényemet! S nálam nincs semmi!

— Hogy a . . . — kiáltott a hordár s gyülöletes pillantással nézett szét, merre lehet Frigyes. — Ha itt van, utána futok, tán várnak még annyit!

— Nem, nem! — sajnálkozott a fiatal leány. — Már tiz percze, hogy elment láttam, mikor visszahajtott. De istenem, mit tegyek? — Közel volt a siráshoz.

— El a kocsitól! — kiáltott az állomásfőnök, a vonat indul!

— E pillanatban a coupé tulsó szögletéből felemelkedett az egyetlen utitárs, kit eddig észre sem vett; egy csinos fiatal ember, ki résztvevően hallgatta e jelenetet, s a fiatal hölgyhöz közeledve szólt: „Megengedi nagysád, hogy ez embernek fizessék s egyuttal magam bemutassam: Hersfelden hadnagy, ki mindenkor kész nagysád szolgálatjára!

S a választ meg sem várva elővett egy csinos piros bőrből való erszényt s egy 20 márkást nyujtott oda a megvigasztalt hordárnak, kinek jobbjával távozást intett. A következő pillanatban az ajtó már zárva volt, a elhangzott a jelzés s elindult a vonat a lokomotiv haragos dübörgése közt.

Egy ideig hallgatva ültek egymással szemben s a leány zavarában nem tudta mit tegyen. Ehhez járult még fülsiketitő zaja a fedett állomás alatt elhaladó vonat zugásának s dübörgésének, de mikor a szabadba kiértek s a zaj lecsendesült a lány is bátrabb lett s egy bájos mosolylyal ajkain, kissé elpirulva megkezdte a társalgást. — Önnek köszönettel tartozom hadnagy ur, ön a legnagyobb kellemetlenségből kimentett! Maga nélkül alig tudom mit tettem volna!

— Igy hálás lehetek a véletlen iránt, mely engem ép e kocsiba vezetett, hogy önnek igen tisztelt kisasszony, e csekély szolgálatot tehessem. Rendesen nem I. osztályban utazom, de ma a kevés III. osztályu kocsik miatt a II. osztályuak oly vegyes közönséggel vannak tele, hogy ez egyszer megengedtem magamnak e fényüzést. S szerencsémre!

ejtett testén. Apolás végett beszállitották az aradi közkórházba.

— **A charkovi merénylet.** A „Standard“ pétervári jelentése szerint a czár vonatát Charkov közelében puskalövésekkel és vasuti jelekkel megállitották. A charkovi kormányzóság hivatalos lapja szerint a czár vonatát csakugyan megállitotta Lukjanos vasuti őr, mert észrevette, hogy Charkovtól 92 versztnyire egy sin föl van szakitva. Vasziljev mérnök, a charkov-azovi vasut vezérigazgatója, külön köriratban megdicsérte a vasuti alkalmazottak éberségét s közölte velük, hogy a balesetről a czári család semmit sem tud, Lukjanov pedig, a ki a czári vonatot idejekorán megállitotta s ez által talán a czár életét mentette meg, tiz egész rubel jutalomban részesült!

— **Hamis ötvenforintosok.** Losonczról irják, az olasz munkások a mult héten hamis ötvenforintosokat akartak forgalomoa bocsátani. Az egyik hamis ötvenes a városi kapitányságnál van, a másik, a mit a postán koboztak el, a járásbiróságnál. Az utánzat meglehetősen sikerült, csak a szin valamivel halványabb; az „angenommen“ helyet „angenemmen“ áll. A német szövegben a széldiszitésben O Gulden helyett „O forint“ olvasható.

— **Kövér kabinet.** A Cleveland-kabinetnek nagy sulya van. Mind a 8 tag összesen 1535 font, vagy átlag véve körülbelül 192 font. Bissel ur nyom a legtöbbet és pedig 325 fontot. Smith 225 fontot, Herbert 180, Morton 170, Olney 195, Grasham 160, Carlisle 160 és Mamout 150 fontot. Az utóbbi kabinetnek átlagos sulya 165 font volt.

— **Öngyilkos leány.** Tragikus eset foglalkoztatja most — mint levelezőnk irja — Kurtics község lakosságát. Ugyanis tegnap Husz Luiza odavaló 18 éves leány öngyilkosságiszándékból mérget ivott és rövid szenvedés után meghalt. A leány jómódu szülők gyermeke, s igy végzetes tettének oka aligha lehet más, mint reménytelen szerelem. A vizsgálat megejtése végett Ortutay Gyula központi főszolgabiró tegnap utazott a helyszinére. Az eset nagy feltünést keltett, miután a leány viselkedése egyáltalában semmi különöst nem árult el.

— **A hadsereg egyenruházata.** Nem régiben azt a hirt terjesztették, hogy legközelebb uj egyenruhát kap a hadsereg. A „Militär-Zeitung“ azonban most kijelenti, hogy az uj egyenruházatra vonatkozó és eddig közölt minden részletes adat önkényes kombinácziókon alapszik. A füst nélküli lőpor behozatala ugyan okul szolgált arra, hogy a hadsereg ruházatában czélszerü ujitásokat létesitsenek, de a kérdés a megbeszélés stádiumát még tul nem lépte. Azért a kivitel részletes módozatairól még szó sem lehet.

— **Tyukmama és gólyafiu.** Nagyon érdekes zoologiai kisérletet tett nemrégiben Kaiserslanternben egy állattenyésztő. Egy háztetőről a gólyafészekből kivett két gólyatojást és egy kotlótyuk alá tette, a szegény tyukmama hüségesen ült a tojásokon és várta-várta, mig a fiatal pipiskék kivágják a héját. Ez nagysokára meg is történt. Az egyik tojás megrepedt s kimászott belőle a tehetetlen hosszukás csörü gólyafiu. Az állattenyésztő ott volt, mikor a tyukmama fölkelt és megnézt a különös ivadékot. A tyuk, mintha meg lett volna rémülve, háromszor-négyszer kerüljárta a kis gólyát, miközben a lábával nyugtalanul kapirgált. De azután, mintha minden a legnagyobb rendben volna, visszaült a másik tojásra. Az állattenyésztő a kiköltött gólyácskát elvette a tyuk alól és mesterségesen fogja nevelni.

— **Kettős halálos itélet.** A párisi esküdtek halálra itélték Beaujan Jenőt és kedvesét, Siller Paulint, kik Saint-Queenben meggyilkolták Dobeaunét. Siller Paulin haragosa volt áldozatának. Egy időben ugyanis elcsábitotta tőle a férjét, mire az asszony denunczialta az urát, kit aztán két évi fogságra itéltek. Siller Paulin boszut esküdött. Saint-Quenbe csalta az egészen elzüllött asszonyt, Beaujan segitségével leteperte, kitépte a nyelvét, megfojtották és végül átdobták a kerítésen. Másnap megtalálták a borzalmasan öszszemarczangolt holttestet. A végtárgyaláson mindent bevallottak, de oly nagy undort keltettek, hogy az esküdtek nem fogadtak el enyhitő körülményeket.

— **Öngyilkosságok.** Nagy Ferencz boldog családi életet élt Váczon ezelőtt néhány évvel, azonban mult esztendőben tüdőbajba esett s e miatt nagyon elkeseredett. A munkával föl kellett hagynia és családja nagy nyomorba jutott s ezt ő nem nézhette tovább, tehát kiment a vasut mellett levő nagy kőfaragó telepre és sziven lötte magát. Négy nyomorban maradt gyermeket és özvegyét hagyta maga után. — A másik öngyilkosság Kecskeméten történt, hol Sárközy János városi szolga iszákosságának lett az aldozata. Hatvanöt éves korában adta fejét az ivásra és annyira belemerült, hogy a kötelességének sem tudott megfelelni s igy egy őrizetlen pillanatban felakasztotta magát.

— **Köszönetnyilvánitás.** Bold. Ranschburg Zsigmond ravatalára szánt koszoruk megváltásaként barátai az izr. árvaháznak és az izr. nő-egyletnek 20—20 frtot, Neumann Adolf ur az izr. árvaháznak és az izr. nő-egyletnek 5—5 frtot, Weisz Sándor ur és neje az árvaháznak 5 frtot és Vechsler Ede ur az izr. jótékony egyletnek 2 frtot adományozni sziveskedtek, mely nagy lelkü adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Kivégzés.** Morlaixban április 28-án kivégezték Combot rablógyilkost. A kivégzést nem zavarta meg semmi; Deibler és két segédje éjjeli egy órakor vették át a vonaton érkező guillotinet és felállitották a Saint Nikolas-téren, mely oly magasan fekszik, hogy három lóval kellett odahuzatni a gyászos gépet. Három órakor a vesztőhely fel volt állitva; nem a tér közepén, hanem egyik oldalához közel, tiz méternyire a temetőtől. Katonák, csendőrök és városi rendőrök tartották fenn a rendet, mert a hajnali órák daczára igen sokan gyülekeztek a térre. Csak néhány zsurnaliszta és kiváltságos személy maradhatott a kordonon belül, feltünt egy fiatal nő, ki egészen közelről nézte a kivégzést. Négy órakor Deibler megvizsgálta a gép szerkezetét és azután elhajtatott Combotért. Ez még aludt, mikor a hivatalos személyek a zárkába léptek. A felügyelő fölkeltette. Combot ijedten ugrott fel. Az ügyész röviden tudtára adta, hogy várják. Az elitélt breton dialektusban ezt kiáltotta:

— Bocsáss meg, Jézus!

— Majd hozzá tette:

— Bocsánatot kérek istentől, embertől, önöktől uraim. Mikor ráadták a kényszer-zubbonyt, igy szólt:

— Kegyetlenség, szomoru dolog, hogy az elitéltetés után nyolczvanöt nappal végeznek ki. Előbb is elrendelhették volna végleges bünhödésemet.

Combot tényleg már azt hitte, hogy kegyelmet nyer és előző nap is egészen jókedvü volt, mert nem sejtette gyors végét. Néhány pillanatra magára hagyták gyóntatójával, azután a fogház kápolnájában misét hallgatott. Husz percz hijján öt órakor fekete kávét és rumot ivott és azután bevitték a felügyelő szobájába, ahol Deibler és segédei kissé brutálisan végezték a „toilettet.“ Midőn haját vágták, azt mondta:

— Nem bánom a hajamat, ha már a fejemet is levágják! Panaszkodott, hogy nagyon megkötözték. A felügyelők nejeinek azt kiáltotta:

— Viszontlátásra!

A 12 percznyi uton a vesztőhely felé társalgott a gyóntatóval. Öt óra volt, mikor a létrán felment a vesztőhelyre. Meglepően nyugodt volt. A gyóntató utolszor megcsókolta és a következő pillanatban feje lehullott. Négy perczczel a kivégzés utána kivégzett ajkai még mozogtak. A tömeg nyugodtan viselkedett.

— **Pályázatok.** Gépkezelő házmesteri áll. a kolozsvári Ferencz-József tudomány-egyetemnél május hó 22-ig. — Végrehajtói áll. a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál 2 h. a. — Közjegyzői áll. Miskolczon 3 h. a. — Adótiszti áll. a németujvári adóhivatálnál 2 h. a. — Gyakornoki áll. a dicsö szent-mártoni adóhivatalnál 2 h. a. — Fogalmazó-gyakornoki áll. a segesvári pénzügyigazgatóságnál 2 h. a. — Fogalmazó-gyakornoki áll a sátoraljaujhelyi pénzügyigazgatóságnál 2 h. a. — Postamesteri áll. Táczon és Egerváron 3 h. a.

— **Apró hirek.** Szocsány krassó-szörénymegyei községben Buzatu Anasztázia agyonszurta férjét, a ki ittasan ment haza. A gyilkos asszonyt letartóztatták. — B.-Ujlakon néhány nap előtt nyári zivatar volt villámlással és menydörgéssel. A villám egy Plastyin Péter nevü parasztembert agyonsujtott. — Hódmezövásárhelyen egy Karsay Károly nevü huszéves fiu az égő istállóba rohant, hogy a lovakat kimentse. A fiu oly sulyos égési sebeket kapott, hogy életben maradásához alig van remény. — Körmenden Szukics Fülöp mészároslegény néhány nap előtt a Rábába ölte magát. Szép, fiatal legény volt már, a mikor egy szerencsétlenség következtében megsántult. Ez keseritette el az életét. — Nagy-Lónyán mult hó 24-én délelőtt 11 órakor tüz támadt Nagy szél volt, a mi a veszedelmet rendkivül növelte. Elégett nyolcz lakóház a hozzátartozó csürökkel és istállókkal együtt. — Orosházán Szente Mihály, odavaló lakos mult hó 24-ikén öngyilkosságot követett el a lakásán. A hatvanéves aggastyán gyógyithatlan betegsége miatt vált meg az élettől. — Körmenden egy Völkel Gottfried nevü hentes, anyagi zavarok miatt a padlása keresztvasára felakasztotta magát. — Pápán Ruzicsak Sámuel odavaló lakosnak tizenkilencz éves szép leánya, szerelmi bánatában egy vizzel töltött revolverrel sziven lötte magát és azonnal meghalt. — Eger-Szalók községe nagy veszedelemben forgott e hó 17-én. Csak egy ház égett ugyan le, de olyan szélviharban keletkezett a tüz, hogy az egész község tönkre mehetett volna. A vészt a katonaság akadályozta meg.

Egy lekötelező meghajtással végzé beszédét, mialatt szép vis-á-vis ját oly bizalmasan nézte, hogy ennek a vér arczába szökött. „Szép szerencse!“ gunyolódik ő, egy bátortalan s mégis bizalmas mosolylyal — „egy gondatlan utitársára, kit talán nem is ösmer, pénzét költeni!“ Vagy talán ismert? Látott már engemet?

A fiatal harczos tagadólag rázta fejét: „E szerencsében ma részesülök először.“

— De atyámat talán ismeri? Ő a fővárosban meglehetősen ismert személyiség. Hellish bankár — Greenhill-Cottage. A banküzlet a tőzsde tőszomszédságában van.

— Atyjáról sokat hallottam — mondá ez mosolyogva. — S nem régen a mi köreinkben igen sokat emlegették, midőn X fürdőben a rokkantak ellátására oly nagyszerü alapitványt tett. De személyesen nincs szerencsém őt ismerni. Neve után itélve angol?

— Igen — viszonzá Katty gyorsan s teljes bizalommal. Nagyszüleim még most is ott élnek s atyám testvére is. Ő vezeti az angol bankot „Mellish Brothers“ s atyám a németet. Hogy erre képes legyen atyám, itt nevelkedett. De mi még mindig ugy vonzódunk Angolországhoz, ah oly nagyon!

— Ez könnyen érthető! Minden angol bármilyen messze kerül is hazájától s bár mennyi időre legyen is tőle elválasztva, soh' sem felejti el!

A fiatal leány szemei ragyogtak a boldogságtól. De hisz oly szép, oly nagyon szép! Nem lenne kedve egyszer odautazni?

(Folytatása következik.)

Ellenzéki bolondgomba.

— Tény. —

Hogy a vidéki ellenzéki lapok rém sok hihetetlen dolgot és fületlen gombot belediktálnak az olvasóba, az tény, de hogy a főváros irányadó ujságjai felülnek a nem hivatalos, vagy esetleg hivatalos, de ügyetlen tudósító félrevezetéseinek, az — csodálatos.

Szinte bosszankodva mosolyogtak (mert ugy is lehet mosolyogni) azok, kik az Egyetértés hétfői számában a következő táviratot olvasták:

Arad, április 30. (Az Egyetértés tudósitójának távirata.) A belügyminiszter megsemmisitette Kriván János megyei gyámpénztárnok ellenzéki városi mandátumát, mert a megyegyülésen is bir törvény szerint üléssel. Ez ellen Lengyel Sándor dr megyei aljegyző, volt ellenzéki hirlapiró tiltakozott hirlapban

A mai választáson Kriván ismét jelöltetett, a kormánypárti Mitner 78, Kriván 132 szavazatot kapott; a hivatalos presszió nagy.

Hát hol itt a tudás, az igazság?!

Hiszen minden gondolkodó aradi ember, ki csak valamennyire is szerepel a közéletben, vagy annak szituációit figyelemmel kiséri, tudja, hogy a pártok részéről jelölés egyáltalában nem történt, annál kevésbbé állittatta fel tehát a kormánypárt Mittner Józsefet, ki tudvalevöleg a gájiak elötti népszerüségének ébrentartására minimálisan egy órai dikciókat tart az átkos kaurmány ellen, nemkülönben a korrupczió és szögre akasztott elvekről.

Hogy tehát ő mellette foglalt volna állást a liberális párt, vagy ö kereste volna annak kegyét, az még azon esetben sem volna hihető, ha főesküvel erösitené is meg a jelölt.

Csak az furcsa, hogy az efféle ugratásoknak hisz a pesti sajtó, mikor jól tudja, hogy az ügyetlen tudósitó csak az áprilist járatja velük — májusban.

*

Igy csinálják az ellenzéki lapok a hangulatot a kormány párt erőszakoskodásáról!

—ylo—

Hymen.

Tolnai János dr fiatal aradi ügyvéd, az aradi társaskörök kedvelt tagja folyó hó 14-én délután 5 órakor eszküszik örök hüséget Bing Vilmos aradi nagykereskedő és városi törvényhatósági bizottsági tag bájos és müvelt lelkü leányának, Betti kisasszonynak.

Gyászrovat.

† **Özv. Illmann Jánosné**, egy köztiszteletben állott aradi matróna elhunytáról részvéttel vettük a következő gyászjelentést. Illmann Ottó és neje, — Amália férj. Kosztka Gusztávné, férj és gyermekei, Matilda özv. Ambrus Arcadiáné és gyermekei és Laura, a maguk, valamint az unokák és nagyszámu rokonaik nevében is mélyen megtört szivvel jelentik a felejthetlen édesanya, anyós, nagyanya, rokon és barátnö özv. Illmann Jánosné szül. Szynn Anna, 1893. május hó 2-án, reggeli 2 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 87-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei május hó 3-án, d. u. 4 órakor fognak Kis-utcza 6 sz. házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelö gyászmise áldozat pedig május hó 4-én, d. e. 10 órakor fog a helybeli t. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutattatni. Arad, 1893. majus 2-án. Nyugodjék békében!

† **Kis halott**. Burdea Demeter főhadnagy kedves kis fiacskájának, Constantinnak, 7 hónapos korában, tegnap történt elhunytát tudatja velünk egy hozzánk beküldött gyászlap. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Szt.-Pál-utcza 7. számu házból. Béke poraira!

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az aradi kaszinó-egylet** szombaton délután 4 órakor a Vas-szállodában lévő uj helyiségében alakuló közgyülést tart, melyre a tagok ez uton is meghivatnak. A közgyülésen fog megválasztatni a kaszinó tiszti kara és választmánya. Este 8 órakor a megalakulás után bankett lesz, a melyre a Vas-szállodában és Domonkos Testvérek czukrászdájában lehet elöjegyezni. Az alakulás iránt városszerte igen élénk érdeklödés nyilvánul.

Mulatságok.

— **Május 7.** Az aradi munkás-dalegylet majálisa (Csálai erdö.)

— **Május 22.** A battonyai vöröskereszt-egylet fényes tánczvigalma.

— **Május 27.** Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa (Csálai erdö.)

(=) **Virágestély Battonyán.** A pécskai tüzkárosultak javára szombaton rendezett virágestély sikere — mint levelezönk irja — nem felelt meg a hozzáfüzött várakozásoknak, mert az estélyen nemcsak a vidékről nem vett részt senki, hanem még a battonyai közönség java része is átrándult a pécskai hangversenyre. Az estélyt a deficzittöl csak a felülfizetések mentették meg, a melyek révén még 60 forint tiszta jövedelem maradt a tüzkárosultak javára. Az éjfél utánig tartó mulatságon az egyetlen négyest 12 pár tánczolta. A hölgyek névsorát tudósitónk a következökben közli.

Leányok: Hervay Vilma, Steiner nővérek, Stiffmayer Piroska, Petrovits Ilona, Papp Mariska, Ritt Mariska, Gavrilovits Ilona, Hoffman Mariska Oláh, Etelka és Vagner Ilonka.

Asszonyok: Urbanits Kálmánné, Hervay Kálmánné, Petrovits Györgyné, Steiner Lázárné, Papp Péterna, Rittné, Czibulásné, Gavrilovits Istvánné, Stiffmayerné és Pudler Dávidné.

(=) **A pécskai hangverseny felülfizetöi.** A f. évi április hó 29-én az ó-pécskai tüzkárosultak javára rendezett hangverseny alkalmából felülfizettek: Gaál Jenö dr orsz. képviselö 5 frt, Veidenfeld Lajos (Arad) 5 frt, Genczali biztositó társaság 5 frt, Eles Armin (Arad) 5 frt, Krispin József (Arad) 3 frt, Leitenberger Ferencz (Budapest) 3 frt, Tones Ferencz (Arad) Union keményitő-gyár (Budapest), Fehér Manó dr (Pécska), Vizer Lajos (Arad) 2—2 frt, Sugár Béla 5 frt, Gaál Sándor (Pécska) 3 frt, Mairovitz J. (Budapest), Schwartz Vilmos (Arad), Első magyar üveggyár, Petrán (Mezöhegyes), 1—1 frtot, összesen 50 frt felülfizetés, mely összeget nyilvánosan nyugtázza és a tüzkárosultak nevében köszönetet mond a rendezöség.

Szinház, irodalom és müvészet.

* **Szinészet Battonyán.** Beke Gyula szinigazgató Battonyán — mint levelezönk irja — bérletet hirdetett s ha sikerül kellö számu bérlöt gyüjtenie, a jövö hét végén jól szervezett társulatával megkezdi elöadásait.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 2. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselöházi ülés további folyamáról tudósitónk a következöket sürgönyzi:

Ülés végén Hévizy, Balogh János és Kovács Albert szólottak a nagyobb tanitói fizetés mellett.

A vitát holnap folytatják.

A király itthon.

Budapest, május 2. (Saját tud. táv.) A király holnapi megérkezéséhez nagyban folynak az elökészületek. A reggeli vonathoz kimennek a miniszterek is. Az utvonalt, melyen a király megy, már is zászlódisz boritja.

Berecz elfogva.

Budapest, május 2. (Saját tud. táv.) Berecz Antalt, a leszámitoló bank sikkasztó tisztviselöjét, ki az intézet 50,000 forintjával szökött meg, Pragerhofban elfogták. De csak 17,000 frt. volt nála. Azt hiszik, hogy a többit Berecz az öcscsének adta, ki szintén megszökött, s most körözik.

A német katonai javaslat.

Berlin, május 2. (Saját tud. táv.) A szabadelvüek nagy többsége a katonai javaslatot illetöleg megmaradt régi álláspontján. A párt tegnap értekezletre gyült össze, melyen 67 tag közül 47 volt jelen. Hosszabb vita után 38 szavazattal 9 ellenében elhatározták, hogy a bizottság által elvetett Reichter-féle inditványt, mely a két éves szolgálati idöszak alkotmányos megállapitását követeli, a békelétszám felemelése nélkül a javaslat második olvasásánál a plenumban is elöterjesztik. A kisebbség szabad kezet kért a kormánynyal esetleg létesitendö megjegyzésre vonatkozólag, természetesen más békelétszám alapján, de feltéve, hogy ily megegyezésnek meg lehetne nyerni a többséget. Hune uj közvetitö javaslatát a birodalmi kanczellár kedvezöen fogadta, e javaslat a kormány követelése és Benaigten ajánlata közt mozog. A czentrumpárt mai értekezletén várják a kérdés végleges eldöntését.

Május elseje.

Berlin, május 2. (Saját tud. táv.) A májusi ünnepségek tegnap mindenütt nagy rendben folytak le. A szocziáldemokraták 14 helyen tartottak gyüléseket, melyeken mintegy 50,000 ember vett részt, köztük sok asszony és a gyermek. Helyiségeiket a szocziáldemokraták vörös lobogókkal és szobrokkal diszitettek.

Páris, május 2. (Saját tud. távirata.) A munkásegylet helyiségében Baudin képviselö és Willant községi tanácsos fejtegették a májusi ünnep jelentöségét. Midön a tömeg a kommunét kezdte éltetni, a rendörség közbelépett és szétkergette a tömeget. Öt egyént letartóztattak.

Páris, május 2. (Saj. tud. távirata.) Baudnes tegnapi letartóztatása, valamint a májusi ünnepély tárgyában interpelláczió van bejelentve.

Páris, május 2. (Saját tud. táv.) A 150 letartóztatás közül 30-at továbbra is fenntartana. Azt hiszik, hogy a tegnapi általános csend nem a fegyverek letételét jelenti, hanem az utczai tüntetéseknek más alkalmakra való elhalasztását.

London, május 2. (Saját tud. táv.) Az éjjel nyugodtan folyt le.

Madrid, május 2. (Saját tud. távirata.) A Cubaból érkezett legutolsó hivatalos jelentések szerint ott teljesen csend uralkodik.

Közgazdaság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1893. április haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	frt	3.304,664.29
Betételek folyó hóban ..	„	215,937.85
Összesen	frt	3.520,602.14
Visszafizetések folyó hóban	„	169,627.59
Alladék folyó hó végén	frt	3.350,974.55

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén	frt	2.187,506.31
Leszámitolt váltók folyó hóban	„	464,825.28
Összesen	frt	2.652,331.59
Bejárt váltók folyó hóban ..	„	502,601.37
Váltótárcza-álladék folyó. hó végén	frt	2.149,730.22

III. Elölegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén	frt	2.127,268.22
Elölegeztetett folyó hóban	„	539,103.77
Összesen	frt	2.666,371.99
Bejárt elölegek folyó hóban ..	„	401,443.—
Alladék folyó hó végén ..	frt	2.264,928.99

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Alladék mult hó végén	frt	749,990.23
Elölegeztetett folyó hóban	„	31,670.—
Összesen	frt	781,660.23
Törlesztetett folyó hóban ..	„	7,772.—
Álladék folyó hó végén	frt	773,888.23

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt	54,273.83
Bevételek folyó hóban ..	„	1.051,529.17
Összesen	frt	1.105,803.—
Kiadások folyó hóban	„	1.066,814.51
Pénztári álladék folyó hó végén ..	frt	38,988.49

Arad, 1893. április 31-én.

Az igazgatóság.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1893. évi április haváról.

Takarékpénztári betételek:

Betét-maradvány mult hó végéről	frt	1.540,607·83
Folyó hóbani betét	„	158,189·55
Összesen	frt	1.698,797·38
Visszafizetett betét folyó hóban ..	„	169,161·47
Betét-maradvány folyó hó végével	frt	1.529,635.91

Váltó-tárcza:

Álladék mult hó végével	frt	550.966·88
Leszámitoltatott folyó hóban	„	437,707·69
Összesen	frt	988,674·57

Beváltatott és forgattatott .. .. .. „	335,403·55
Marad tárcza-álladék f. hó végével frt	603,271·02

Aradi hitel-egylet:

Álladék mult hó végével .. .. .. frt	233,447·19
Folyó hóban adott kölcsönök .. .. „	7,173·—
Összesen frt	240,620·19
Törlesztetett folyó hóban.. .. .. .. „	7,071.68
Álladék folyó hó végével .. .. .. frt	233,548·51

Előlegek kézizálogra:

Álladék mult hó végével .. .. .. frt	1.056,791·88
Folyó hóban uj előleg adatott.. .. „	157,392·10
Összesen frt	1.214,183·98
Ebből visszafizettetett folyó hóban „	181,652·53
Álladék folyó hó végével .. .. .. frt	1,032.531·45

Jelzálog-kölcsönök

Álladék mult hó végével .. .. .. frt	392,724·81
Uj előleg folyó hóban .. .. „	23,900·—
Összesen frt	416,624·81
Visszafizettetett folyó hóban .. .. „	9,276·81
Álladék folyó hó végével .. .. .. frt	407,348·—

Pénztár:

Maradvány mult hó végével .. .. frt	58,553·14
Bevétel folyó hóban. .. .. „	1.571,785.86
Bevétel összesen frt	1.630,339·—
Kiadás folyó hóban . .. . „	1.597,007·12
Pénztármaradvány folyó hó végével frt	33,331.88

Arad, 1893. április 30-án.

Az igazgatóság.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1893. április. hóra.

Betételek.

Álladék a mult hó végén	3.847,079.22	
Betételek a folyó hóban	113,432.75	3.960,511.97
Visszafiz. betétek f. hóban		160,754.40
Álladék a folyó hó végén		3.799,757.57

Leszámitolás.

Tárczaállomány m. hó vég.	1.817,245.15	
Leszámitoltatott f. hóban	407,681.26	2.224,926.41
Bejárt folyó hóban . .		426,551.38
Tárczaálladék f. hó végén		1.798,375.03

Előlegezés kézi zálogokra.

Raktárállomány m. hó vég.	614,170.11	
Előlegeztetett folyó hóban	101,016.94	715, 187.05
Beváltatott folyó hóban .		66,919.71
Raktárálladék f. hó végén		648,267.34

Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén .	1.690,775·—	
Uj kölcsönök folyó hóban	22,600.—	1.713,375.—
Törlesztetett folyó hóban		24.215.—
Álladék folyó hó végén .		1.689,160.—

Pénztárforgalom.

Pénztárkészlet m. hó vég.	28.019.06	
Bevételek folyó hóban	787,951.05	815,970.11
Kiadások folyó hóban		783,049.—
Pénztármaradvány f. hó vég.		32,921.11

Kelt Aradon, 1893. április 30-án.

Az igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1893. április haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén .. .. frt	4.011,064.93
Betételek folyó hóban .. .. „	361,704.07
Összesen frt	4.372,769.—
Visszafizetések mult hóban .. .. „	306,661.33
Álladék folyó hó végén .. .. frt	4.066,107.67

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén frt	2.505,354.79
Leszámitolt váltók folyó hóban „	708,096.09
Összesen frt	3.213,450.88
Bejárt váltók mult hóban .. .. „	623,339.71
Váltótárcza-álladék folyó hó végén frt	2.590,111.17

III. Előlegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén .. .. frt	1.789,056.66
Előlegeztetett folyó hóban .. .. „	369,413.50
Összesen frt	2.158,470.16
Bejárt előlegek mult hóban .. .. „	473,122.38
Álladék folyó hó végén .. .. frt	1.685,347.78

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén .. .. frt	728,938.24
Előlegeztetett folyó hóban .. .. „	13,100.—
Összesen frt	742,038.24
Törlesztetett mult hóban .. .. „ ..	31,005.—
Álladék folyó hó végén .. .. frt	711,033.24

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén .. .. frt	67,260.14
Bevételek folyó hóban .. .. „	1.466,719.75
Összesen frt	1.534,079.89
Kiadások mult hóban .. .. „	1.474,612.02
Pénztári álladék folyó hó végén frt	59,467.87

Arad, 1893. máj. 1. **Az igazgatóság.**

= **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi május. hó 1. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 46—47 krig Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 46—47 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 49—50 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 50·5—51 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 48.5—49 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 46—47 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban 46—47 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 47—48 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 47—48 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 46—47 krig. Sertéslétszám: 1893. április hó 28-án volt készlet 163,655 darab. 1893 április 30-án felhajtatott: 8003 db. 1893. április 30-án elszállittatott 1472 db. 1893. május 1-én maradt készletben 170,485 drb — A hizott-sertés üzletirányzata: kellemesebb

Szeszüzlet.

— Május 2. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51.—, kicsinyben 51.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitásai. —

Budapest, május 2. d. u. 5 óra.

	Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Készáru	Buza	bánsági	lanyha	7.80— 8.20
		tiszavidéki	„	7.95— 8.50
		pestvidéki	„	7.90— 8 45
		fehérmegyei	„	7.90— 8.45
		bácskai	„	7.95— 8.50
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	csend.	6.85— 7.10
	Árpa	takarmány	szilárd	5.65— 5.90
		égetni való	„	6.—— 6.35
		sörfőzdei	„	6.65— 8.—
	Zab	—	szilárd	6.—— 6.35
	Tengeri	bánsági	lanyha	—.——.—
		másnemü	„	4.70— 4.75
	Káposzta-repcze		lanyha	—.——.—
	Köles	—	szilárd	4.30— 4.60
Szokványgabona határidőre	Buza	tavaszra	szilárd	8.—— 8.02
		junius 1894	„	8.28— 8.30
		őszre	„	8.—— 8.02
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	4.78— 4.80
		szept-október 1893	„	4.99— 5.01
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	6.28— 6.30
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	15.——15.12

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. május 2.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	115.30
Magyar papirjáradék 5%	94.85
Magyar vasuti kölcsön	123.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőllődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.75
Osztrák járadék papirban	98.20
Osztrák járadék ezüstben	97.95
Osztrák járadék aranyban	117.20
1860-iki államsorsjegyek	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	982.—
Magyar hitelbank-részvény	399.50

Légtüneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás millimeterekben legmagasb	Légnyomás legalantabb	Hőmérséklet C° legmagasb	Hőmérséklet legalantabb
Aprilis 22	763.0	757.4	16.0	4.0
„ 23	65.0	60.4	13.0	1.0
„ 24	67.6	63.4	12.8	—3.8
„ 25	62.2	58.4	18.0	3.8
„ 26	64.8	61.2	16.8	0.5
„ 27	58.6	57.9	18.5	7.4
„ 28	57.4	54.6	22.5	9.0

Hó és nap	Szél iránya	Szél erőss.	Felhőzet általában	Csap. mm.	Észrevétel
Aprilis 22	N.	6	félborult	1.1	kissé esett
„ 23	EN.	6	félderült	—	—
„ 24	N.	5	félderült	—	—
„ 25	N·	7	félborult	—	—
„ 26	K.	5	derült	—	—
„ 27	DK.	5	félborult	4.9	délután esett
„ 28	DK.	5	borult	4.7	este esett

Posgay Lajos dr.

Vizjelzés.

1893. évi május hó 2-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás		Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Maros	Branyicska	+ 12°	esős	+ 150
„	Arad . . .	+ 13°	derült	— 7
„	Makó . . .	+ 13°	felhős	+ 80
Tisza	Szeged . .	+ 13°	felhős	+ 172
3-as Körös	Gyoma . .	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. május 2.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Május 2. —

Fehér Kereszt szálloda: Kalmár Ödön magánzó, Budapest. Liling N. magánzónő, Fehértemplom. Mangesins Henrik magánzó, Nagyszeben. Czekelnz Károly magánzó, Nagyszeben. Schäffer Rudolf ezred-kovács, Temesvár. Blau J. magánzó, Temesvár. Herczog J. magánzó, Temesvár. Haller Lajos kereskedő, Fehértemplom. Seidt Antal kereskedő, B.-cs. Lövinger N. kereskedő, Budapest. Szita Dezső kereskedő, Temesvár. Korek J. kereskedő, Zombor. Klein Sámuel kereskedő, Zombor.

Magyar Korona szálloda: Dávid Jakab kereskedő, Nádas. Weiszberger Móricz földbirtokos, Nagyfalu.

Három Király szálloda: Molnár Péter magánzó, Temesvár. Rothn N. kereskedő, Budapest. Dr. Merán N. orvos, Világos. Petkovits István birtokos, Borosjenő.

Arany Kulcs szálloda: Weisz Jakab kereskedő, Seprős. Sebestyén G. kereskedő, Mezőtur. Montva Mariska kasszirnő, Arad. Fülöp János mérnök, Kisjenő. Galon Gyula kovács, Zimánd. Bleiczifer Jakab hivatalnok, Mezőhegyes. Kreisz József birtokos, Simonyifalva.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza**
távollétében a szerkesztésért felelős: **ifj. Gily Ede.**

Nyilttér.*

Alólirottak fájdalmas hangon mondunk köszönetet mindazon nemesszivü rokon, ismerős, jóbarátoknak, ugyszintén a magyarvárosi asztaltársaság, az első betegsegélyző és vendéglősök egyletének, kik néhai felejthetetlen fiam, illetve testvérünknek

Hoffmann Lőrincznek

folyó hó 2-án délután végbement temetésén oly nagy számmali megjelenésük által mély bánatunkat enyhitették.

Végül fogadják legbánatosabb köszönetünket a kegyelet e fájdalmas megemlékezéseért, kik drága halottunk iránt érzett szeretetüknek a ravatalra küldött koszoruk által voltak kegyesek kifejezést adni.

Özv. Hoffmann Lőrinczné és családja.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyujt

ház és földbirtokra

bekebelezés mellett,

20 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi **8½ forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett;

38 évi törlesztésre,

100 forint tartozás után évi **6 forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy **6% kamatra** a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. **Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.** A kölcsön-ügyletek gyors és előzékeny lebonyolitása biztosittatik.

273 7—10 **Az igazgatóság.**

20446. sz. *M. kir. államvasutak.*

Hirdetmény.

Értesitjük a t. utazó közönséget, hogy a Nyékládháza-budapesti vonatról a gyöngyösi és egri szárnyvonalakra ugy szintén a 408 sz: vonattal Miskolczon át Kassa, Fülek és Szerencs felé utazók egy vonattal fognak Budapestről továbbittatni.

Budapest és Hatvan között azonban a 407 és 408 számu vonatok vasárnap és ünnepnapokon továbvá is két részben jognak közlekedni, miért is felkérjük a t. utazó közönséget, hogy saját kényelmének szempontjából és az első rész tultömöttségének elkerülése végett az ezen napokon Hatvanig utazók mindig a 408 számu vonat második részét használják.

Bubapest, 1893. április hó 17-én.

297. 1—3. **Az igazgatóság.**

31711/93. szám. **M. k. államvasutak,**

Hirdetmény.

1. Osztrák-magyar svájczi kötelék.
2. Osztrák-magyar franczia kötelék.
3. Osztrák-magyar bajor kötelék.
4. Osztrák-magyar-délnémet kötelék.
5. Osztrák-magyar-svájcz-délbadeni forgalom.
6. Rajna-Majna átrakodási forgalom.

Kapcsolatban a «Vasuti és Közlekedési közlöny» f. évi márczius 19-iki 34. számában 34711. szám alatt közzétett hirdetménynyel tudomására hozzuk, hogy a fenti kötelékekben jelenleg érvényben álló közvetlen dijszabásokban a cs. kir. szab, déli vasut társaság magyar állomásaira vonatkozó dijtételek további intézkedésig érvényben maradnak.

Budapest, 1893. április hó 19-én.

A m. kir. államvasutak,
321. 1—3. *a részes vasutak nevében is.*

18207 | 893. sz. *M. kir. államvasutak.*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az üzletvezetőség központjában a budapest-keleti, budapest-józsefvárosi-, budapest-ferenczvárosi, kőbánya-hizlaldai állomásain, továbbá a budapest-brucki, budapest-hatvani, dunajobbparti gőzmozdonyu körvasut, győr-fehringi (Fehring kizárólag) szombathely-pinkafői, bobacsáktornyai, ukk-tapolczai, türje-zalasz-gróthi kisczell-székesfehérvári, almás-tüzitő-esztergomi, tokod-annavölgysárisápi vonal állomásain, őrházaiban, nemkülönben egyéb épületeiben, továbbá ezen felsorolt vonalakon levő pályafentartási, osztálymérnökségek és fütőház főnökségek hivatalos helyiségeiben, a budapesti, győri és szombathelyi forgalmi főnökségeknél, valamint a budapesti központi és az állomásokon levő szertárakban levő 467 drb. inga óra, 141 drb. iroda óra, 764 drb. schwarzwaldi óra, 172 drb. zsebóra, 5 drb. kivilágitható állomásl óra, 11 drb. állomási ellenőrző óra fakeretben, 18 drb. Bürck féle ellenőrzési óra jókarban tartását, szabályozását és javitásá f. évi julius hó 1-től kezdve három egymást követő évi időtartamra, azaz 1893. évi julius hó 1-től 1896. junius hó 30-ig szerződésileg biztositani kivánván, arra ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnek 18207 | 93. számhoz" felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1893. évi május 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, tértі vevény mellett nyujtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 frt, azaz egyszázötven forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Budapesten 1895. évi május hó 17-én déli 12 óráig leteendő. Értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken fognak számittatni.

Az órák jókarban tartására szabályozására és jaitvására vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályban (Budapest külső kerepesi uti házcsoport 2. házában a II. emeleten) vagy a győri és szombathelyi forgalmi főnökségénél a hivatalos órak tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatott tevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadták.

Oly ajánlatok, melyek nem az itt felsorolt, összes óráknak jó karban tartására, szabályozására és javitására vonatkoznak, hanem azoknak csak egy részére és a melyekben nem átalány-összeg van kitéve, valamint olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, vagy a kitüzött határidőn tul érkeznek, figyelemben nem vétetnek.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbponti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott átalány összegre — szabadon választhasson.

Budapest, 1893. április hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

21736. sz. *M. kir. államvasutak.*

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest keleti pályaudvar gyorsáru feladási raktára mellett levő rakodó, valamint az ahhoz vezető utak egy része, mintegy 770 m³ területben szobbi vagy hasonminőségü koczka-kővel lévén burkolandó, ezen valamint a kapcsolatos mellékmunkák biztosiáása czéljából ezennel nyilt pályázatot hirdetünk.

Felhivatnak a pályázni kivánók, hogy költségszámitással felszerelt, bélyeggel ellátott ajánlataikat f. évi május hó 9-én déli 12 óráig a budapest-jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében legkésőbben az ajánlatitárgyalást megelőző napon délelőtti 11 óráig 500 frt azaz ötszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, ezeket a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett napi árfolyam szerinti, de semmi esetre névértéken felüli értékben számitva a budapest-jobbparti üzletvezetőségnek győjtőpénztáránál lefizetendő.

Az ajánlatok lepecsételve következő felirással ellátva «Ajánlat a keleti pályaudvaron eszközlendő kövezési munkákra» boritékban nyujtandók be.

A munkák kivitelére vonatkozó versenyfeltételek, költségvetés és zárlevél minták f. évi május hó 2-tól kezdve a budapest-jobbparti üzletvezetőségnek épitési és pályafenntartási osztályában délelőtti 8—12 óra között betekinthetők.

Budapesten, 1893. április hóban.

Az üzletvezetőség.

21736. sz. *M. kir. államvasutak.*

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Budapest keleti pályaudvar állomásán a gyorsáru feladási raktár valamint a hozzá tartozó rakodó kibővitendő, nemkülönben a gyorsáru feladási raktár irodája átalakitási munkálatainak biztositására nyilvános pályázat hirdettetik és pályázók felszólittatnak, hogy a versenyfeltételek szerint és bélyeggel éllátott ajánlataikat legkésőbb f. évi május hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak Budapest jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyujtsák be.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénz fejében legkésőbben május hó 8-án délelőtti 11 óráig 1200 frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az utóbb emlitett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál lefizetendő. Az értékpapirok a bécsi illetőleg budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyammal, de nem névértéken felül számittatnak. Az ajánlatok boritékai «Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-keleti pályaudvar állomásán lévő gyorsáru feladási raktár átalakitásának munkáira» felirással látandók el.

A végrehajtandó munkákra vonatkozó versenyfeltételek, szerződési tervezet, tervek és költségvetések f. é. május hó 2-tól kezdve a budapest-jobbparti üzletvezetőségnek épitési és pályafenntartási osztályában naponta 8—12 óráig délelőtt betekinthetők.

Budapesten, 1893. április hóban.

Az üzletvezetőség.

2529/893 318. 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak 1892. évi február 4-én 93530/1891 és 1893. évi január hó 24-én 6136 sz. a. körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a katonai háromszögelési jegyek vagy gulák továbbá az alap vagy szintezési oszlopok és á szintezési magassági jegyek, nem különben az 1891 évi 41-dik tcz. negyedik szakasza alapján a kataszteri földmérés czéljából létesitett oszlopok és egyébb jelzők megrongálása vagy megkárositása azok minemüségére való tekintet nélkül a kapitányi hivatalnak azonnal tudomására hozandók és a kapitányi hivatal által jövőre egyenesen és kizárólag a m. kir. háromszögméreti számitó hivatalnak (Budapesten I. kerület Vár Verbőczy-utcza 7 szám) lesznek bejelentendők.

Mindazok kik a fentebbjelzett katonaság háromszögelési vagy a polgári hatóság kataszteri jelzői vagy megrongálják vagy eltávolitják s más helyre helyezik vagy áthordják és megsemmisitik kihágást követnek el s azért az illetékes biróság által szigoruan fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi január 24-én.

A városi tanács.

29076. sz. *M. kir. államvasutak.*

Hirdetés.

Osztrák-magyar szénforgalom. — (Dijszabási pótlékok kiadása.)

F. évi május hó 1-től való érvényességgel az I. füzethez a III-ik, a 2-ik és 3-ik füzethez egy-egy II-ik számu pótlék kerül kiadásra.

Eme pótlékok az általános határozmányok módositását, továbbá hnlyesbitéseket, a 2-ik füzetet illetőleg uj állomások és a 3-ik füzetet illetőleg a cs. kir. déli vasut és győr-sopron-obenfurti vasut állomásokkal való forgalomban uj dijtételek felvételét tartalmazzák.

Ezen pótlékok a részes vasutaknél megszerezhetők.

Budapest, 1893. április hó 18-án.

A m. kir. államvysutak,
306. 1—3. *az érdekelt vasutak nevében is.*

5014/893 kh. sz. 322. 1—3.

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a külvárosokban de különösen Pernyáva területén, a tüzelő helyiségekből kiszedett perjét az utczára, némelyek az udvarra dobják.

Minthogy ezen meggondolatlan ténykedés igen könnyen tüzveszélyt idézhet elő, de köztisztaság szempontjából sem türhető, elrendelem hogy a perjét az udvaron külön e czélra ásott kis átméröjü gödrökben helyezzék el s minden egyes alkalommal szorgosan fedjék be.

Az ősz beáltával az igy elhelyezve volt perje trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjében ezen hirdetmény kelte után kidobott perje találtatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893 április 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

48681/93. sz. **M. kir. államvasutak.**

Hirdetmény.

(Áruforgalom egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország, Belgium és Németalföld között.)

(Száritott malátatörköly és mindennemü moslék — száritott állapotban, őrölve is — osztályozása.)

Ezen áruczikkek, melyek nevezett áruforgalomban fennálló dijszabáz I. rész szerint eddig kocsi és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg. mennyiség feladásánál az osztrák-német határállomáson való átrovatolásra voltak utalva, f. évi április hó 15-től kezdve a szállitási dijnak kocsi és fuvarlevelenként legalább 10,000 kgért való fizetése mellett a II. sz. dijszabási részekben foglalt II. külön dijszabás tételei alapján továbbittatnak, mi mellett az ezen külön dijszabásra fennálló általános határozmányok épségben maradnak.

Budapest, április hóban.

A m. kir. államvosutak,
a részes vasutak nevében is.

Vendéglő a „magyar koronához"

(Petőfi-utcza 9.)

Ma szerdán, 1893. május hó 3-án

Vendégjátéka a budapesti első

ORPHEUM-TÁRSASÁGNAK

(Goldberger J. igazgatása alatt,)

UJ! UJ!

A prágai fenegyerek

tréfás jelenet énekkel.

Óriási süker. Óriási süker.

A Mesumedt

(az áttért.)

Leányszerző-induló

(Schadchen-Marsch.)

uj daliok, előadja Aalbach J. szalonkomikus.

ROHMES

egészen uj müsorral, és az egész személyzet közremüködésével.

Naponkint uj és illedelmes gazdag müsor, melyen családok is részt vehetnek.

Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij 50 kr.

Izletes ételek, kitünő italokról, ugy pontos kiszolgálatról gondoskodik s számos látogatásért esd tisztelettel

SCHREYER FERENCZ,

vendéglős.

POLLAK D. H.

fémáru-csarnoka

BUDAPEST, bécsi-utcza 5. Gyár: IX., tüzoltó-utcza 32.

ajánlja uj, szabadalmazott, emaillirozott viztartóval ellátott szalon jégszekrényeit, valamint vasbutorait és aczéldrót-madráczait a következő árak mellett:

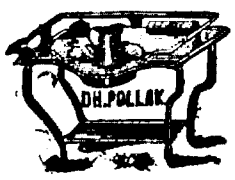

Szalon jégszekrény emaillirozott viztartóval	45—65 frt
Jégszekrény háztartások részére	14—30 frt
Mészárosszekrény	75—180 frt
Fürdő-kádak	12—15 frt
Ülő-kád	6—8 frt
Fürdő-székek	15—21 frt
Szoba-klozet	13 frt
Szoba-klozet	30 frt
Aczéldrót-madráczok	7—10 frt
Mosdó-asztalok	3—4 frt
Szekrény-ágyak	12—15 frt
Szab. ágyak	22—30 frt
Rácsos szekrény-ágyak	18—22 frt
Gyermek-ágyak	11—18 frt
Szalon-ágyak	12—18 frt
Kerti padok	9—18 frt
Székek	4—6 frt
Ruhafogasok	10—18 frt
Konyhaberendezések	25 frt

Müemall-főzőedények és mindenféle tejgazdasági edények, ugyszintén transport-tej-kannák szabott árak mellett. Szétküldés valamennyi vasuti állomásra utánvét mellett. Csomagolásért csak saját költségemet számitom. 600 képpel ellátott árjegyzékemmel kivánatra ingyen szolgálok. — Megrendeléseket kérem a Fémárucsarnokba, Budapest, bécsi-utcza 5. sz. alá intézni. 258 5—10

Árlejtési hirdetmény.

A tekintetes aradmagyei építészeti hivatal által megvizsgált s az aradi egyház szentszéknek 2135 | 887. szám alatt jóváhagyott tervezet és költségvetés szerint Aradmegye borossebesi járás Krokna községben egyházépitése tekintetéből **folyó évi május hó 12-ére** Krokna községben a helyszinén megtartandó árlejtésre a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az épitkezésre előirányzott 332 frt 89 krnak megfelelő 10 százalékot készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban Peteendő óvadékkal megjelenni sziveskedjenek.

A tervezet, költségvetés és feltételek a szerződéskötése alkalmával és bármikor is a lelkészi hivatalnál megtekinthetők.

Krokna, 1893. april 29-én.

Bordea Todor,

egyházbizottsági elnök.

234 2—3

Minden hasonló készitményekkel szemben, előnyben kell részesiteni ezen labdacsokat, **mentesek minden ártalmas anyagtól**, a legnagyobb eredménnyel felhasználva az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vértisztitók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és amellett egészen ártalmatlanabb

székrekedéseket

leküzdeni a legtöbb betegségeknek e biztos forrását. Czukrozott alakja miatt még gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacsok egy igen megtisztelő bizonyitványt nyertek, **udvari tanácsos Pitha tanártól** lettek kitüntetve. 6. 9—12

Egy doboz, 15 labdacsot tartalmazó 15 kr. Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacsot tartalmaz, ára 1 frt.

Óvás! Minden doboz, amelyen a czég: **Gyógyszertár „zum heiligen Leopold" nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisitvány**, melynek megvételétől a közönség óvatik. **Igen figyelni kell, hogy ne egy rosz, semmi eredményt nem biró, de épenséggel ártalmas készitményt kapjanak.** Határozottan kell kérni: **Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat**; ezek a boritékon és használati utasitáson az itt látható **aláirással** vannak ellátva.

Raktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold" des Neustein Ph., belváros, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz" czimzett ggógyszertárában Aradon, Asztalos Sándor-utcza 1-ső szám.

Első aradi fehérnemü és vegyi-tisztitó-intézet.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására kozni, hogy Bécsből megérkezve, hol a fehérnemü- és vegyi tisztitás minden ágában a kellő jártasságot elsajátitottam, a

Petőfi-utcza 14-ik szám alatt

egy a mai kor igényeinek megfelelően felszerelt

fehérnemű- és vegyi-tisztitó intézetet

nyitottam meg.

Fehérnemüek u. m.: ingek, gallérok, kézelők, függönyök, csipkék, valamint férfi- és női ruhák és minden e szakmába vágó tárgyakat a legjutányosabb árak mellett vállalok el **mosás és tisztitásra.**

A n. é. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

314 2—* **Özv. LANGER KÁROLYNÉ.**

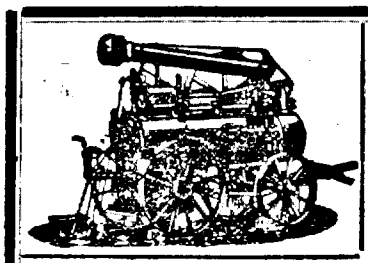

Gőzcséplésre

legjobban ajánljuk

saját gyártmányu kitünő

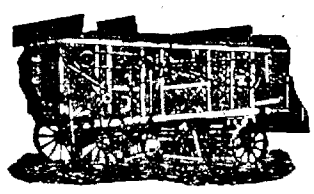

gőzmozgonyainkat

és

gőzcséplőgépeinket

kifogástalan szerkezetért és munkáért, **tökéletes kicséplésért** és valamennyi gabonafajnak **teljesen piaczképes tisztitásáért a legnagyobb munkaképesség mellett** teljes felelősséget vállalunk. Valamennyi gépünk igen czélszerü biztonsági készülékkel, **jelentékenyen meghosszabbitott szalmarázókkal, szabadalmazott zsáktartó készülékkel**, a mozgonyok **eltörhetetlen vizmutató üveggel, tartalék kézi szivattyuval, kemény fel- és leeresztő készülékkel, puskázott gőzhengerrel, önmüködő hengerolajozó szivattyuval, dörzsfékkel stb.** vannak ellátva. A kazán **6** légkörnyi szabályos nyomásra készült. 107 13—15

Kitünő bizonyitványok, rendkivül olcsó árak. — Kimeritő ajánlatokkal készséggel szolgál:

UMRATH és TÁRSA mezőgazdasági gépgyára Budapest, Váczi-körut 60.

Bizományi raktár Lészai és Társa uraknál Debreczen.

Kézi és járgányos cséplőgépek, resták és mindennemü gazdasági gépek nagy választékban.

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdája